

HANDBOEKJE
VOOR DE VEREERING VAN DE
H. BRIGIDA
DOOR M. v. K.

HANDBOEKJE

VOOR DE VEREERING VAN DE

H. BRIGIDA

DOOR M. v. K.

LEVENSSCHETS

VAN DE

H. BRIGIDA

Ziehier de liefelijke legende van Sint Brigida, de goede Patrones van het vrome landvolk, dat bij vlijtigen akkerbouw en veeteelt trouw en ijverig haar machtige voorspraak inroept.

Zij leefde in lang vervlogen tijden, in de vijfde eeuw, in het verre, schoone Ierland. Als haar geboorteplaats wordt genoemd Faughart in de nabijheid van de stad Dundalk.

Haar vader, afkomstig uit een oud-adellijk geslacht, heette Dubtach.

Haar moeder heette Broeslach, en behoorde volgens sommige schrijvers tot een oud-adellijke, christelijke familie, terwijl zij volgens anderen maar een slavin of lijfeigene was, die zich echter door schoonheid, zedigheit en arbeidzaamheid onderscheidde. Ook wordt vermeld, dat beide ouders door

den grooten patroon van Ierland, den H. Patricius, tot het christendom zouden zijn bekeerd. Zeker is het, dat Brigida de tijdgenootte was van dien grooten Apostel van Ierland, en dat deze reeds spoedig haar bewonderde wegens haar vromen en heiligen levenswandel.

De twee deugden, welke alle levensbeschrijvers in haar bijzonder roemen en welke haar vooral de liefde en vereering van zooveelen hebben verworven, waren: smettelooze zuiverheid en gulle, vrijgevige naastenliefde jegens armen en noodlijdenden.

Haar roerende goedhartigheid spreekt duidelijk uit al die talloze wonderen, welke de legende over haar vermeldt.

Doch niet enkel muntte zij uit door adel van ziel, maar ook door lichaams-schoonheid. Daarom dongen vele aanzienlijke jongelingen naar hare hand. Doch zij had reeds vroegtijdig „het beste deel verkoren” en zich geheel aan God toegewijd. Om nu verder van lastige aanvragen bevrijd te blijven,

bad zij in haar heldhaftige liefde voor de maagdelijkheid tot God, dat Hij haar schoonheid zou wegnemen. Zij werd verhoord; en door het verlies van het licht van een harer oogen werd haar gelaat op deerlijke wijze misvormd.

Hierdoor getroffen, maakten hare ouders geen verdere bezwaren meer, en lieten haar den gewijden sluier aannemen. Uit de handen van Bisschop Maccaille ontving zij nu het ordekleed, bestaande uit een kleed van witte wol met een sluier van dezelfde kleur. Bij de inkleeding — zoo vervolgt de legende — geschieden weer opvallende wonderen; op het oogenblik, dat zij de plechtige gelofte uitsprak, kreeg zij het licht harer oogen en haar vroegere schoonheid terug, en uit het oude, dorre hout van het altaar ontsproten bij haar aanraking groene takken.

Nu trok zij zich met eenige gezellinnen geheel in de eenzaamheid terug en bewoonde eene kluis, gebouwd onder een grooten eik; vandaar ontving die plaats den naam van Killdara of eiken-

cel. Later stichtte zij op die plaats een groot klooster, en toen een nog grooter aantal godgewijde maagden haar schitterend leven wenschten te deelen, bouwde zij ook elders nieuwe kloosterstichtingen.

Intusschen bleef haar groote naastenliefde door schitterende wonderen de aandacht op haar trekken, zoodat men van heinde en verre tot haar ging om uitkomst in geestelijken en tijdelijken nood. In de volgende bladzijden zullen wij er eenige melden, geschiedten voordeele van het landvolk. Zoo beantwoorden wij vanzelf ook de vraag, waarom de H. Brigida vooral wordt vereerd door het eenvoudige volk, dat leeft van akkerbouw en veeteelt.

Zooals men licht kan begrijpen, werd de H. Brigida na haar zaligen dood vooral vereerd in haar vaderland Ierland. Omdat nu in Ierland, wegens zijn eindelooze weiden „het groene Erin” geheeten, hoofdzakelijk de veeteelt wordt beoefend, lag het voor de hand, dat het vrome volk dit hoofd-

bedrijf en voornaamste bron van inkomsten geheel bijzonder onder de bescherming stelde van de groote Volksheilige, vooral ook omdat een gansche reeks van wondervolle gebedsverhooringen zijn vertrouwen beloonde en vermeerderde. Uit haar levensbeschrijvingen immers blijkt, dat zij bij voorkeur aan het arme landvolk haar goedertierenheid liet ondervinden.

Uit de dagen harer jeugd wordt ons bericht, dat zij, volgens de gewoonte dier tijden, ook in zwang bij de hoogere volksklasse, bij den handenarbeid en de boterbereiding behulpzaam was.

Terwijl de anderen er slechts op bedacht waren, bij het einde der dagtaak zooveel mogelijk boter te kunnen afleveren, dacht zij aan de armen, en hoe zij zich zouden verheugen, als hun een gedeelte van de boter werd afgestaan. Zelfs verhaalt de legende, dat ze soms alles wegschonk aan de armen, en als ze dan de ontevredenheid vreesde harer moeder,

wanneer zij met leege handen voor haar zou staan, dan bad zij in kinderlijken eenvoud tot God om hulp, en het gebeurde dan, dat door een wonder heel haar botervat tot den boord toe met de kostelijkste boter was gevuld.

Uit haar later leven wordt gemeld, dat zij, om armen en zieken te kunnen helpen, dikwijls water in melk veranderde, en dat op haar gebed het vee, dat verdwaald of gestolen was, tot zijn eigenaar terugkwam. Het kon wel niet anders, of juist door deze blijken van voorliefde onstond vanzelf een groot vertrouwen op haar bij het eenvoudige landvolk.

Nog een andere reden willen wij hier bijvoegen, waarom de stand, die zich bijzonder op de veeteelt toelegt, zich tot de vereering en aanroeping van de H. Brigida voelde aangetrokken. Toen zij en hare gezellinnen zich in het klooster te Killdara hadden teruggetrokken, waren zij, om in het levensonderhoud te voorzien, vanzelf op de veeteelt aangewezen. Daarom

zag men haar evengoed als hare medezusters met allen eenvoud en ijver de koeien en schapen hoeden, die zij van weldoeners ten geschenke ontvingen, en de legende weet er bij te vertellen, dat de weiden, waarop haar vee graasde, altijd uitmunten door bijzonder weelderig gewas. Daarom heeten de schoone vruchtbare weiden in de nabijheid van Killdare's klooster nu nog altijd in den volksmond: „de weiden der H. Brigida”.

Zoo leefde zij in ongerepte zuiverheid, ijverig gebed, vlijtigen arbeid en edelmoedige naastenliefde, totdat zij haar heilig leven met een heiligen dood bekroonde, waarschijnlijk in het klooster Killdare ten jare 523.

VEREERING DER H. BRIGIDA.

HET spreekt wel van zelf, dat de Heilige de meeste vereering bleef genieten bij haar landgenooten. In het schoone „groene Ierland” behoort zij met den H. Patrick en den H. Columba tot de drie voornaamste volksheiligen, en ontelbaar zijn de kerken en kapellen, haar ter eere gebouwd. Van Ierland sloeg die vereering gemakkelijk over op Engeland en Schotland.

Doch ook in andere landen vond de godsvrucht tot de H. Brigida een wijde verspreiding, zoo bijv. in Frankrijk, waar zij o.a. bijzonder werd vereerd in het St. Martinusklooster van Tours; in België, waar zij jaarlijks bijv. in de parochie Amay bij Luik door vele pelgrims wordt aangeropen; in Duitschland, bijzonder in de streken van den Beneden-Rijn; zoo bijv. te Keulen, waar nog steeds met grooten eerbied de relikwie wordt bewaard van een harer vingers in de kerk Gross Martin, alsook te Xanten, waar hare kapel op

den Fürstenberg jaarlijks door vele vereerders bezocht wordt.

Ook in ons vaderland bloeit op verscheidene plaatsen deze devotie jegens „de machtige Patrones van het landvolk”, zoo bijv. te Bavel, waar hare Broederschap bij het vrome volk in hooge eere staat, te Geldrop, waar een kostbare relikwie van een harer armen wordt bewaard, te Hertem (bij Roermond) te Broeksittard, Middelaer, Noorbeek en Siebengewald.

Moge deze korte schets van het leven en de vereering der H. Brigida en de hierna volgende gebeden er veel toe bijdragen, om onder ons goede landvolk de godsvrucht tot zijn machtige Voorspreekster, de H. Brigida, te bewaren en te versterken! Mogen onze jonge boerinnen, vooral de meisjes van onze bloeiende landbouwhuishoudscholen, haar als hemelsche Patrones verkiezen en vereeren!

LITANIE

TER EERE VAN DE H. BRIGIDA.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, Hemelsche Vader, ontferm U
onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ont-
ferm U onzer.

God, H. Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm
U onzer.

H. Maria, Maagd en Moeder Gods, bid
voor ons.

H. Brigida, Maagd en Abdis, bid voor
ons.

geliefde dochter des eeuwi-
gen Vaders,
onbevleete bruid van God
den Zoon,
eerbiedwaardige tempel van
God den H. Geest.
getrouwe navolger van
onzen Heer Jesus Chris-
tus,

H. Brigida,

bid voor ons.

H. Brigida, heerlijk sieraad des He-
mels, bid voor ons

roem der Katholieke Kerk
van Ierland,

spiegel van alle goddelijke
en zedelijke deugden,

die, om God beter te die-
nen, de wereld verlaten

en den kloosterstaat aan-
vaard hebt,

die in maagdelijke on-
schuld, standvastige

vroomheid en heldhaftige
naastenliefde uw gan-
sche leven hebt doorge-
bracht,

die, met verachting van de
vergankelijke goederen

dezer wereld, volijverig
naar de onvergankelijke
goederen des hemels ge-
streefd hebt.

die U in alle omstandighe-
den des levens volkomen

aan Gods Heiligen Wil
onderworpen hebt,

reine en godvreezende
maagd,

reine en godvreezende
maagd,

reine en godvreezende
maagd,

H. Brigida,

bid voor ons.

H. Brigida, nederige en ingetogen
maagd, bid voor ons
zachtmoedige en barmhar-
tige maagd,
arbeidzame en hulpvaardige
maagd,
onze voorspreekster en be-
schermster,

Wees genadig, spaar ons Heer.
Wees genadig, verhoor ons Heer.
Van alle kwaad naar ziel en lichaam,
verlos ons, Heer.

Van alle overtreding Uwer ge-
boden,

Van traagheid en nalatigheid in
Uwen heiligen dienst,

Van misbruik Uwer genaden en
weldaden,

Van alle ongeregelde begeerte
naar de goederen dezer we-
reld,

Van overdreven zorg voor tijde-
lijke zaken,

Van allen tegenslag en ramp-
spoed,

Van watersnood, misgewas en
noodlottige veeziekten,

H. Brigida,

bid voor ons.

verlos ons, Heer.

Van alle mistrouwen op Uwen bijstand
in wederwaardigheden en lijden,
verlos ons, Heer.

Door de voorspraak der H. Brigida,
sta ons bij.

Door haar vromen en stichtenden
levenswandel,

Door de nauwgezetheid en ge-
trouwheid, waarmede zij hare
plichten van staat betracht
heeft,

Door de heldhaftigheid, waarme-
de zij de genietingen der we-
reld versmaad heeft,

Door hare volharding in het goe-
de ten einde toe,

Door haar zalig afsterven,

Door hare glorie in den hemel,

Wij zondaars, wij bidden U, verhoor
ons.

Dat Gij ons verstand in de kennis
Uwer geboden wilt voorlich-
ten,

Dat Gij onzen wil in trouwe
plichtsvervulling wilt bevesti-
gen,

sta ons bij.

wij bidden U,
verhoor ons.

Dat Gij ons wijsheid en ijver wilt ver-
leenen in de navolging der heiligen,
wij bidden U, verhoor ons.
Dat Gij ons voor alle zonden
wilt bewaren,
Dat Gij ons in zielsangsten, be-
koringen en zondige gelegen-
heden krachtadig wilt bij-
staan,
Dat Gij ons tot oprechte boet-
vaardigheid over onze zonden
wilt opwekken,
Dat Gij ons de rechtvaardige
straffen onzer zonden wilt
kwijtschelden,
Dat Gij aan onze veldvruchten
groei­kracht en wasdom wilt
schenken,
Dat Gij onzen dagelijkschen ar-
beid wilt zegenen,
Dat Gij door de machtige voor-
spraak van de H. Brigida alle
ongelukken, ziekten en andere
schadelijke invloeden van on-
zen veestapel wilt afwenden,
Dat Gij aan alle vrome vereerders en
vereersters van de H. Brigida Uwen

wij bidden U, verhoor ons.

rijksten zegen naar ziel en lichaam
wilt verleenen.
wij bidden U, verhoor ons.
Zoon Gods, wij bidden U, verhoor
ons.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, verhoor ons, Heer,
Lam Gods, dat wegneemt de zonden
der wereld, ontferm U onzer.
Bid voor ons, H. Brigida,
Opdat wij de belofte van Christus
waardig worden.

LAAT ONS BIDDEN.

Allergoedertierenste Jezus, die de
H. Brigida door de vele wonderen, die
zij in Uwen naam heeft gedaan, roem-
vol gemaakt hebt, geef dat wij door
hare verdiensten en hare voorspraak
van alle dreigende gevaren en van den
eeuwigen dood verlost worden. Die
leeft en heerscht door alle eeuwen der
eeuwen. Amen.

Telkens als deze Litanie met een rouwmoedig
hart wordt gebeden, wordt door Ons een aflaat
verleend van 50 dagen. † P. HOPMANS
Breda, 20 Jan. 1915. *Bisschop van Breda.*

GEBED

TER EERE VAN DE H. BRIGIDA.

H. Brigida, roemvolle Maagd, die aan God bijzonder behaagd hebt door de onschuld uws levens en uwe werken van barmhartigheid, en op wier voorbede God zoo talrijke wonderen verricht heeft, wij bidden met vertrouwen tot U, verkrijg voor ons Gods overvloedige genade, opdat wij, in navolging uwer deugden, de zuiverheid des harten betrachten, de liefde tot den naaste beoefenen, en door uwe machtige bescherming gevrijwaard blijven voor tijdelijke rampen, bijzonder voor tegenspoed in ons bedrijf en noodlottige veeziekten. Door Christus onzen Heer. Amen.

KRACHTIG NOVEENGEBED

IN TIJDELIJKEN NOOD EN BEPROEVING.

Goede en machtige Patrones, Heilige Brigida, onze Moeder de H. Kerk leert ons door woord en voorbeeld onze toevlucht te nemen tot de Heiligen in den hemel, niet alleen in geestelijken, doch ook in tijdelijken nood. Daarom komen wij met groot vertrouwen tot U, en bevelen U met allen aandrang onze tijdelijke zorgen en moeiten en belangen aan. Bijzonder vragen we U ons te verhooren in deze tijdelijke beproeving, die ons zoo drukt.

Indien hetgeen wij vragen, zou strijdig zijn met ons eeuwig geluk hierna maals, bekom ons dan de genade om ons volmaakt aan Gods H. Wil te onderwerpen. Maar als onze bede niet in strijd is met Gods eeuwige Raadsbesluiten, help ons dan door Uwe machtige voorbede bij God.

3 maal het „Onze Vader”.

3 maal het „Weesgegroet”

3 maal „Eere zij den Vader” enz.

N.B. Deze gebeden kan men geschikt 9 achtereenvolgende dagen bidden bij wijze van noveen.

GEBED

OM GEESTELIJKE GUNSTEN.

HEILIGE BRIGIDA, onze machtige Patrones, die tijdens Uw leven door uw gebeden en liefdediensten zoovele menschen wondervol hebt bijgestaan, wil ook voor mij ten beste spreken bij God, die u niets kan weigeren.

Verkrijg voor mij een levendig geloof, een groot vertrouwen, een vurige liefde tot God en een geduldige en offervaardige liefde jegens den naaste. Verwerf mij getrouwheid in mijne plichten van staat en onderwerping aan Gods H. Wil bij alle beschikkingen des levens. Verwerf mij vooral de genade en de volharding in Gods genade ten einde toe. O mijne heilige Patrones, laat mij aldus uw schoon leven navolgen, ik smeeek er u om ter wille van Jezus en Maria. Amen.

H. BRIGIDA

Bizondere Beschermheilige voor vee-teelt en zuivelbereiding, van oudsher vereerd in de Parochiekerk van Bavel.

Allen, die na rouwmoedige biecht en H. Communie de Parochiekerk van Bavel godvruchtig bezoeken, kunnen een vollen aflaat verdienen, toevoegelijk aan de geloovige zielen, 1e op den 1en Februari, feestdag van de H. Brigida, of op een dag onder het Octaaf, dus van 1 tot 8 Februari; 2e op den eersten Donderdag der maand, zesmaal in het jaar, wanneer zij 's morgens de godvr. oefeningen ter eere van de H. Brigida bijwonen. Op de overige zes eerste Donderdagen der maand een aflaat van tien jaren en tienmaal veertig dagen.

(Paus Pius X, 23 April 1914).

Vidimus et permittimus ut publicentur.
Bredae, 10 Febr. 1915 † P. Hopmans,
Epus Bred.

IMPRIMATUR

H. BEIJERSBERGEN S.J. Libr. Cens.
Mosae-Trajecti, 19 Martii 1931.

Gebra. van Aelst, Maastricht.
O. L. Vr. Kade 10-11, Tel. 767.